

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 23. september 2009

Høringsnotat vedr.

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v. og lov om fiskeri og fiskeopdræt (Bemyndigelse til indførelse af frivillige ordninger og ændret overførsel af pesticidafgiftsprovenu som følge af Grøn Vækst m.v.)

(bemyndigelsesloven/landbrugsstøtteleven)

Den 16. juli 2009 blev udkast til forslag til lov om ændring af bemyndigelsesloven og fiskeriloven sendt i høring samt offentliggjort på Høringsportalen og på FødevarerErhvervs hjemmeside. Fristen for afgivelse af bemærkninger var fastsat til den 13. august 2009.

Modtagne høringssvar

FødevarerErhverv har modtaget i alt 20 høringssvar.

1. Følgende myndigheder, organisationer og foreninger (i alt 11) har afgivet bemærkninger:

3F

Brancheudvalget for frø

Dansk Gartneri

Datatilsynet

Forbrugerrådet

Friluftsrådet

Kartoffelafgiftsfonden

Kommunernes Landsforening

Landbrug & Fødevarer

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter

Økologisk Landsforening

Følgende (i alt 3) har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget:

Advokatrådet

Foreningen af Vandværker i Danmark

Registrerede Revisorer FRR

Bemærkninger til lovforslaget

I det følgende foretages en tværgående gennemgang af de politisk centrale forslag til ændringer af lovforslaget, som er fremkommet i høringssvarene.

Det skal bemærkes, at høringssvarene ikke har givet anledning til ændringer i lovforslaget. Der er dog foretaget ændringer i lyset af etableringen af organisationen Landbrug & Fødevarer. Herudover er der foretaget enkelte ændringer af lovteknisk karakter i forhold til udkast til lovforslag, der blev udsendt i høring den 16. juli 2009.

1. Frivillige ordninger

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter (LDM) støtter, at der opnås hjemmel til at udnytte de 120 millioner kr. årligt i uudnyttede midler. Dog under forudsætning af at midlerne anvendes til fremme af det nationale landbrugserhverv for eksempel støtte til vedtagne og kommende driftsændringer i forbindelse med velfærdskrav til husdyrproduktionen. LDM er ligesom Landbrug og Fødevarer imod instrumenter i EU's landbrugspolitik, hvor støtte midler kan anvendes af medlemsstaterne på grund af den risiko for forskelsbehandling og konkurrenceforvridning, der kan indgå i sådanne ordninger.

Forslaget om anvendelse af de uudnyttede midler imødekommes ikke. I Grøn Vækst og lovforslaget foreslås, at disse midler anvendes til miljøbetinget tilskud til økologisk jordbrug m.v. Desuden er det p.t. hensigten at anvende dele af de uudnyttede midler f.eks. til støtte til energiafgrøder, pleje af græsarealer og lignende naturforbedrende foranstaltninger.

Friluftsrådet mener, at der bør overføres flere midler fra søjle 1 til søjle 2. Friluftsrådet opfordrer derfor regeringen til at ændre standpunkt og gøre brug af muligheden for at overføre ca. 750 millioner kr. årligt fra 2010.

Forslaget imødekommes ikke. Det fremgår af beslutningerne i "Grøn Vækst", og er afspejlet i lovforslaget, at "Regeringen ønsker ikke for nuværende at anvende yderligere midler under artikel 68, da dette ikke vurderes hensigtsmæssigt med den nuværende økonomiske situation i landbruget."

2. Ministerens bemyndigelse til at fordele pesticidafgiftsprovenuet

3F finder det problematisk, at ministeren bemyndiges til selv at træffe afgørelse om fordelingen af de midler, som Fødevareministeriet modtager fra Skatteministeriet i henhold til lov om afgift af bekæmpelsesmidler.

3F mener, at erhvervet bør inddrages i, hvorledes midlerne fordeles mellem de nævnte fonde og ministeriet. Begrebet erhvervet skal forstås i den brede betydning, således at både repræsentanter fra virksomhedsorganisationerne og lønmodtagerorganisationerne er inddraget, idet begge parter har en interesse i at udvikle erhvervet og dermed sikre en fremtidig beskæftigelse her.

3F anbefaler derfor, at det indføres i lovforslaget, at ministeren skal inddrage de involverede parter i fordelingen af midlerne.

Forslaget imødekommes ikke, idet spørgsmålet om ministerens bemyndigelse til at fordele pesticidafgiftsprovenuet ikke er omfattet af aftalen om Grøn Vækst. Det er derfor forudsat, at ministeren som hidtil skal have bemyndigelse til fordeling af den andel af pesticidafgiftsprovenuet, som Fødevareministeriet modtager fra Skatteministeriet – ligesom de formål, initiativer samt fonde, der kan modtage midlerne, er uændrede i forhold til den nugældende lov.

Det kan tilføjes, at fordelingen mellem fondene og Grøn Vækst er omfattet af aftalen om Grøn Vækst, og at det hermed er aftalt, hvordan Grøn Vækst-midlerne anvendes.

3. Ændret overførsel til Fødevareministeriet og fordeling af pesticidafgiftsprovenuet mellem fondene

3a. Ændret beløb til overførsel til Fødevareministeriet fra Skatteministeriet

Brancheudvalget for Frø er imod den foreslåede begrænsning på 250 mio. kr. til fordeling mellem landbrugets promilleafgiftsfonde og Fonden for økologisk landbrug, idet den forsknings- og forsøgsindsats som mark- og havefrøsektoren på sigt er så afhængig af, vil blive begrænset.

Udvalget henviser til den knivskarpe konkurrence på verdensplan, hvilket ifølge udvalget ikke afhjælpes af Grøn Vækst. Frøbranchen er derfor stærkt afhængig af en stor forsknings- og forsøgsindsats, hvis konkurrenceevnen for branchen skal bevares og udbygges i en situation med faldende arealer i Danmark.

Samme synspunkt fremgår overordnet set af høringssvaret fra **Landbrug & Fødevarer**, som tager kraftigt afstand fra den foreslåede reduktion af det overførte beløb til Fødevareministeriet. Landbrug & Fødevarer mener ikke den politiske aftale om Grøn Vækst har tilstrækkelig fokus på vækst, hvilket vil forværre den foreslåede reduktion af tilbageførslen, idet reduktionen vil mindske fondenes mulighed for at støtte fremadrettede væks- og værdiskabende aktiviteter inden for forskning, forsøg produktudvikling og rådgivning. **Dansk Gartneri og Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter** er på linje hermed.

Endelig foreslår **Friluftsrådet**, at beløbet, der overføres til Fødevareministeriet, hæves, idet den højst prioriterede opgave for landbruget finansiering af Grøn Vækst.

Forslagene imødekommes ikke, idet den ændrede overførsel af midler fra pesticidafgifterne til Fødevareministeriet er en del af aftalen om Grøn Vækst.

3b. Fordeling af midlerne fra pesticidafgifterne mellem fondene

Forbrugerrådet har ingen bemærkninger til den foreslåede ændret overførsel af pesticidafgiftsprovenuet til Fødevareministeriet fra Skatteministeriet, idet ændringen er begrundet i behovet for finansieringen af Grøn Vækst initiativer. Men rådet er uforstående overfor den foreslåede fordeling af midlerne mellem fondene, idet tilskuddet til Fonden for økologisk landbrug reduceres forholdsmæssigt mest i forhold til Promilleafgiftsfonden for Frugtavl og Gartnerbruget. Der bør ske en omfordeling af de samlede midler i fondene, således at økologien tilgodeses under hensyn til den stigende forbrugerefterspørgsel efter økologiske landbrugsprodukter.

Forslaget imødekommes ikke. Fonden for økologisk landbrug blev oprettet ved en ændring af bemyndigelsesloven i maj 2001, og der blev i den forbindelse fastlagt en konkret model for finansiering af tilskuddet til fonden. I 2004 blev bemyndigelsesloven igen ændret, bl.a. med det formål at ændre fastsættelsen af promillemidlerne. I den sammenhæng fastholdt man principperne fra 2001 vedrørende finansieringen af tilskuddet til Fonden for økologisk landbrug.

Med Grøn Vækst er det aftalt, at Promilleafgiftsfonden for Landbrug, Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget og Fonden for økologisk landbrug tilsammen skulle have tilført et beløb fra pesticidafgiftsprovenuet svarende til provenuet ved en behandlingshyppighed på 1,7. Med anvendelsen af fordelingsmodellen som fastlagt i 2001 vil Promilleafgiftsfonden for landbrug få et beløb på 232,8 mio. kr. og Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget 7,2 mio.kr. Fonden for økologisk landbrug ville efter den pågældende fordelingsmodel ikke blive tilført midler, hvorfor det blev besluttet, at sikre Fonden for økologisk landbrug et beløb på 10 mio. kr. af de 250 mio. kr., der blev reserveret til fondene.

Det skal bemærkes, at en proportional reduktion af beløbene til fondene fra 2009-niveauet til i alt 250 mio. kr. ville have ført til et beløb til Fonden for økologisk landbrug på 10,5 mio. kr., Promilleafgiftsfonden for Frugtavl og gartnerbruget på 6,6 mio. kr. og Promilleafgiftsfonden for landbrug på 232,9 mio. kr.

Det er skønnet, at det foreslåede beløb til fonden for økologisk landbrug udgør en rimelig andel af de nu reducerede midler under Grøn Vækst aftalen.

KL foreslår, at en del af pesticidafgiftsprovenuet anvendes til etablering af obligatoriske beskyttelseszoner omkring almene vandforsyningsanlæg.

Forslaget imødekommes ikke. Der er i aftalen om Grøn Vækst taget stilling til provenuets fordeling.

3c. Tilbageførsel af midlerne til erhvervene

Forbrugerrådet foreslår, at lovforslagets bemærkninger skal indeholde en præcisering af, at der ikke i promilleafgiftsfonden er grundlag for at forudsætte midlerne tilbageført til de samme sektorer, som har betalt afgifterne. Denne "tilbageførselstankegang" har ifølge Forbrugerrådet kun hjemmel i bemyndigelsesloven for så vidt angår produktionsafgiftsmidlerne, hvorimod det er en udbredt misforståelse i erhvervet og promilleafgiftsfondenes egen administration, at dette også gælder for pesticidafgiftsmidlerne.

Forslaget imødekommes ikke. Pesticidafgiftsmidlerne tilbageføres ikke efter lovgivningen til bestemte sektorer. I forbindelse med analysen af Forbrugerrådets kritik af fondene, jf. brev af 19. marts 2009, kan det konstateres, at først og fremmest sker en indholdsmæssig vurdering af ansøgningerne. Ved vurdering af ligeværdige ansøgninger kan det indgå i vurderingen, hvorledes afgiftsbelastningen er fordelt mellem sektorer. Fordelingsprincipperne bidrager til at sikre, at alle sektorer får gavn af midlerne.

3d. Etablering af en særskilt økologifond.

Forbrugerrådet og Økologisk Landsforening foreslår, at midlerne i promille- og produktionsafgiftsfondene til økologi burde øges væsentligt, svarende til sektorens andel af landbrugets samlede omsætning, og samles i en særskilt fond.

Forslaget imødekommes ikke. Der overføres allerede en andel af pesticidafgifterne til Fonden for økologisk landbrug, jf. ovenfor. Med hensyn til produktionsafgifterne, foregår der under den eksisterende ordning en samlet prioritering af midlerne i produktionsafgiftsfondenes bestyrelser, som økologerne har indflydelse på sammensætningen af. Samtidig gennemfører fondene en række tværgående aktiviteter, fx omkring sporbarhed, som ikke er afhængig af produktionsformen og som mest effektivt varetages generelt for de enkelte sektorer.

4. Promille- og produktionsafgiftsfondenes organisation

Forbrugerrådet mener, at der skal tages grundlæggende fat om promille- og produktionsafgiftsfondenes organisation, med henblik på at afhjælpe de problemer, som fremgår af rådets rapport, jf. brev af 19. marts 2009, om en undersøgelse af tilskudsforvaltningen i Promilleafgiftsfonden for Frugtavlen og Gartneribruget.

Forbrugerrådet foreslår i den forbindelse, at bemyndigelsesloven og fiskeriloven ændres, således at offentlighedsrepræsentanter udgør et flertal og således, at sekretariatsbetjeningen etableres som et selvstændigt sekretariat, uafhængigt af brancheforeningerne.

Forslaget imødekommes ikke. Der er herved taget hensyn til, at fondenes indtægter stammer fra erhvervet og at etablering af en selvstændig sekretariatsbetjening vil fordyre administrationen og føre til tab af viden. Det bemærkes, at erhvervet selv betaler for administrationen af fondene under den eksisterende ordning. Dog er der behov for en ajourføring af udpegningsreglerne i lyset af etableringen af organisationen Landbrug & Fødevarer.

Særligt vedrørende Forbrugerrådets kritik af fondsbestyrelsernes håndtering af habilitetsreglerne bemærkes, at det i lovgivningen er forudsat, at erhvervets bestyrelsesmedlemmer repræsenterer generelle producent- og brancheinteresser i bestyrelserne. Så længe erhvervets bestyrelsesmedlemmer ikke har specifikke "særinteresser" er der derfor ikke indikationer for, at bestyrelsesmedlemmer er inhabile. Der er således ikke grundlag for mere restriktive regler, end hvad der følger af de almindelige habilitetsregler.

5. Øget information om fondene og evaluering af gennemførte foranstaltninger

Forbrugerrådet støtter forslaget oprettelse af hjemmesider og evaluering af gennemførte foranstaltninger men finder de foreslåede regler utilstrækkelige. Blandt andet finder rådet ikke, at en offentliggørelse på fondenes netsted af ansøgningsfrister m.v. kan stå alene som information om tilskudsmulighederne, det ville derimod være at foretrække, at fondene bliver forpligtet til at etablere et fælles netsted. For så vidt angår effektevalueringer er det rådets indtryk, at der tilsvarende burde ske en skærpet kontrol af, om tilskuddene anvendes efter formålet.

Herudover foreslår Forbrugerrådet at ministeren kan fastsætte regler om, at:

- der skal ske en bredere information om tilskudsmulighederne
- alle ansøgere bør behandles ens på baggrund af fondenes formål
- bestyrelserne selv bør træffe beslutninger uden indstillinger fra sekretariatet
- der er behov for skærpet bevidsthed om inhabilitets problemer
- afslag skal begrundes
- det bør kontrolleres om tilskud anvendes efter formålet
- der bør anvendes uvildig ekspertise ved vurdering af ansøgningerne

Forslagene imødekommes ikke. Det er efter de eksisterende regler muligt for fondene at foretage den offentliggørelse af ansøgningsfrister mv., som bestyrelserne finder re-

levant. Behovene kan være forskellige i de forskellige sektorer. Der er derfor ikke grundlag for lovgivningsmæssigt at regulere spørgsmålet yderligere end i forslaget.

Fondenes administration kontrolleres efter de eksisterende regler af revisorer, som skal påtegne fondenes og tilskudsmodtagernes regnskaber, ligesom FødevarerErhverv fører tilsyn med fondenes forvaltning. Det er op til fondenes bestyrelser om man bl.a. af hensyn til den løbende budgetopfølgning ønsker at anvende yderligere instrumenter.

Med hensyn til de øvrige nævnte forhold omkring fondenes administration (indstillinger, begrundelse mv.) kan disse i givet fald gennemføres uden lovændring.

Økologisk Landsforening støtter forslaget om oprettelse af selvstændige hjemmesider, men foreslår samtidigt at samle fondene på en enkelt hjemmeside.

Forslaget imødekommes ikke. Der stilles ikke krav om en samlet hjemmeside, da behovene kan være forskellige i de forskellige sektorer.

Kartoffelafgiftsfonden foreslår, at den foreslåede bestemmelse om effektevaluering af de gennemførte foranstaltninger udgår af lovforslaget, under henvisning til fondens i forvejen begrænsede midler, som yderligere nu vil blive begrænset som en konsekvens af det reducerede beløb, der i fremtiden vil blive overført til Fødevarerministeriet.

Forslaget imødekommes ikke. Det er i lovforslaget forudsat, at effektevalueringen gennemføres efter fondsbestyrelsernes konkrete skøn. Effektevaluering er i overensstemmelse med Rigsrevisionens anbefalinger på det statslige område.